

teződésében található, régészeti érdekeltségű területet érintő kábelárok nyomvonalában, két irányban 150-150 m hosszan. Az árok régészeti objektumot nem érintett, semmilyen jelenséget nem bolygatott.

A kereszteződéstől É-i irányban szántott terület, attól D-re őszi vetés volt. Valószínűleg az intenzív mezőgazdasági művelés miatt, relatíve kisméretű kerámiatöredékek kerültek elő, de jelentős mennyiségben: néhány perem- és fenéktöredék, kevés díszített kerámia, és sok jellegtelen oldaltöredék. Néhány darabon tagolt bordadisz található, ill. egy síkozott darab is előkerült, ami alapján egy késő bronzkori település rekonstruálható a területen. Néhány grafitos töredék, P-peremű fazéktöredék és oldaltöredékek a kelták jelenlétére, míg néhány perem 14–15. századi megtelepedésre utal. A lelőhely mérete viszonylag nagy, 360–300 m átmérőjű.

FARKAS CSILLA

310. Mezőhegyes, Csatókamarás (KÖH 73993)

(Békés megye) Á, Kk

A MOL Dombegyház-DNy-8 és a MOL Dombegyház-DNy-9. jelű gázkutak termelésbe állításához tervezett gázvezeték nyomvonalán 2010. július 30-án terepbejárást végeztünk, melynek során Mezőhegyes határának ÉK-i részében, a Csatókamarás nevű külterületi rész (az Állami Gazdaság 73-as majorja) D-i és DK-i oldalán, a Cigányka-ér medrétől kissé távolabb, attól Ny-ra, egyenetlen, változatos felszínen elhelyezkedő lelőhelyet dokumentáltunk, de kiterjedését egyik irányban sem sikerült pontosan megállapítani. A leletanyag előfordulásának sűrűsége, ill. fogyása alapján feltételezhető, hogy Ny-i szélé a majorba vezető egykori vasút nyomvonalára Ny-i oldalára nem nagy mértékben terjedt át. A most megfigyelt adatok és jelenségek szerint a lelőhely legintenzívebb része a mai Csatókamarás beépített területétől DK-re helyezkedik el, s ettől szintén DK-i irányban távolodva a leletanyag sűrűsége fokozatosan csökken. A gyűjtött leletanyag főként Árpád-kori és késő középkori kerámiatöredékekből áll, jelezve ezzel is az itt azonosítható Árpád-kori előzményű késő középkori település, minden bizonnyal a középkori oklevelekből ismert Csatókamarás helyét.

SZATMÁRI IMRE

311. Mezőhegyes határa

(Békés megye) Ó, Á

A Mezőhegyes-DK-1 jelű kút termelésbe állításához tervezett gázvezetékek nyomvonalán 2010. szeptember 14-én végeztünk terepbejárásokat.

Kossuth-telep, Kockás-tanya (KÖH 75617): A település határának DK-i részén, a Mezőhegyes–Battonya közti műúttól É-ra, a Kossuth-teleptől K-re, a telep K-i szélétől mintegy 400 m-re, a térképen még jelölt Kockás-tanya helyének D-i oldalán, két hatalmas mélyedés DNy-i,

ill. ÉNy-i partján elhelyezkedő lelőhelyet azonosítottunk. Pontos kiterjedését nem sikerült megállapítani a kedvezőtlen felszíni viszonyok miatt, de az előkerült őskorinak látszó kerámiadarabok egyértelműen régészeti lelőhelyre utaltak. Kiterjedése hozzávetőlegesen 300×150 m. Déli szélével a tőle DK-re lévő nagy kiterjedésű mélyedésre, K-i szélével pedig a tőle ÉK-re eső másik hatalmas mélyedésre támaszkodik.

Pereg-pusztá, komlószerítő (KÖH 31811): Az ismert lelőhely korábban bejelölt kiterjedését, DNy-i szélét módosítottuk, a lelőhely területét megnöveltük. A most dokumentált terület ugyanis az eddigi lelőhelyhatárnak közvetlenül a DNy-i szélé mellé esett, egy DK-i oldalán mélyedéssel határolt, DNy-i irányú, elkeskenyedő kiemelkedésre. Ezen a kiemelkedésen, mintegy 200×100 m-es körzetben találtunk a felszínen néhány szórványos Árpád-kori kerámiatöredéket.

I-es tábla (KÖH 75619): Mezőhegyes DK-i határában, a Mezőhegyes és Battonya közötti műút É-i oldalán, a műúttól kb. 400 m-re, a Kossuth-teleptől DNy-i irányban, a térképen még jelölt fasor helyétől 150 m-re K-re, egy minden irányban mélyedésekkel körülvett, É–D irányú kiemelkedés területén, kb. 300×140 m-es körzetben gyűjtöttünk néhány Árpád-kori edénytöredéket.

SZATMÁRI IMRE

312. Mezőkovácsháza-Reformátuskovácsháza, Magyarbánhegyesi határszél (KÖH 73083)

(Békés megye) Sza

A Kunágota mezőfejlesztés project (Kág-4 jelű kút termelésbe állítása) keretében tervezett vezeték nyomvonalán végeztünk szisztematikus régészeti terepbejárást 2010. február 27–28-án. A nyomvonal által érintett 0201/7–12 hrsz.-ú területen, Reformátuskovácsháza határának ÉK-i szögletében, a magyarbánhegyesi határvonaltól mindössze 20 m-re, a mezőkovácsházi határvonaltól pedig kb. 700 m-re, a Kis-Ádáz-dűlő É-i oldalán lévő V. dűlő területének K-i végében régészeti lelőhelyet azonosítottunk. Teljes kiterjedése bizonytalan, kb. 350×200 m lehet. A D-i szélé ugyanis a nyomvonaltól bizonytalan távolságban húzódik, itt szisztematikus terepbejárást nem végeztünk. Egész területén gyűjthetők szarmata kori kerámialeletek. A térkép ezen a részen egy enyhe, szabálytalan alakú mélyedést jelöl, de a terepen ez a mélyedés szinte észrevehetetlen. A leleteket is éppen ebben a mélyedésben találtuk.

SZATMÁRI IMRE

313. Mezőkovácsháza-Reformátuskovácsháza, Magyarbánhegyesi határszél (KÖH 73083)

(Békés megye) U, Sza

Reformátuskovácsháza É-i határában, a magyarbánhegyesi határvonaltól mindössze 20 m-re, a Lászlófi-

dűlő ÉK-i részén, egy szemmel alig kivehető földhátan található a lelőhely (Kunágota MOL-6). 2010. július 19. és augusztus 9. között a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ munkatársai több ütemben végeztek megelőző feltárást, összesen 1390 m²-en. A sárgásbarna agyagos altalajon 13 objektum feltárta rajzolódott ki; közülük 7 árokészletnek, 6 gödörnek bizonyult. A leletanyag alapján 2 objektum a középső neolitik, 10 objektum pedig a szarmata telephez köthető; leletanyag hiányában egy objektum ismeretlen korú.

A nyomvonal területén változó sűrűségben helyezkedtek el a régészeti jelenségek. A feltárt kisebb-nagyobb árokszakaszok többsége egyenes vonalú, ÉK–DNy-i irányú, íves metszetű és egyenetlen aljú volt. Az ásatás jellegéből adódóan a feltárt részletek alapján az árkok nagyobb összefüggéseit nem láthatjuk világosan. A kisebb-nagyobb méretű hulladékártató gödrök alakja többnyire kerek vagy ovális volt. Ezek közül 5 tálszerű, sekélyen az altalajba mélyedő, és egy méhkas alakú volt. Az objektumok között szuperpozíciót nem tudtunk megfigyelni, ami arra utal, hogy a tanyaszerű telepet egy rövidebb időintervallumban lakták.

A leletek az MNM-Nemzeti Örökségvédelmi Központ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Pópity Richárd, Szabó Dénes, Gera Róbert technikusok.

BENEDEK ANDRÁS

314. Mezőkövesd, Kánya-patak Észak (KÖH 75377)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő

2010. augusztus 19-én adatszolgáltatáshoz kapcsolódó helyszíni szemlét végeztünk Mezőkövesden, a Déli iparterületen. A bejárás során az elkerített és jelenleg is telephelyként funkcionáló részek kivételével mezőgazdasági művelésű területeket találtunk. A terület Ny-i részét közepes észlelési körülmények között jártuk be, melynek során a volt Kertészettől DK-re régészeti leletet, pengemagkövet találtunk.

A patak túloldalán, 500 m távolságra fekszik a Nagyfertő (M3-78 lh., KÖH 70327) néven ismert lelőhely. Nem zárható ki, hogy a talált lelet erről a lelőhelyről került a területre.

Munkatárs: Hajdú István.

CSENGERI PIROSKA

315. Mezőnagymihály, Uszató-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, Sza, Kö

2010. május 14-én terepbejárást végeztem a 014/40–41 hrsz.-ú ingatlanokon, mintegy 27,7 ha nagyságú fejlesztési területen (Mária Park). A Kácsi-patak árterében fekvő, lankás dombokkal tagolt 99–100 m tszf. magasságú területen eddig nem ismertünk régészeti lelőhelyet.

Az ideális megfigyelési körülmények mellett végzett terepbejárás alkalmával most négy régészeti lelőhelyet azonosítottunk az Uszató-dűlőben: KÖH 73643, 73645, 73647, 73649. A nagyrészt a kiemelkedéseken gyűjtött felszíni leletanyag alapján lokalizált lelőhelyek mind-egyikén kerültek elő újkőkori leletek, emellett három lelőhelyen találtunk a római császárkorra és a középkorra datálható leletanyagot.

REMÉNYI LÁSZLÓ

316. Mérkes határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, Ró, Á, Kö

2009. decembere és 2010. májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100-100 m-es szélességében. A téli időnyben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

Mérkesnél, a Rába árterének D-i oldala mellett öt, korábban ismeretlen lelőhelyet azonosítottunk: *Szentmihályi úttól délre, Csemez-tag, Tungos-dűlő kelet, Tungos-dűlő nyugat, Gátórház* (KÖH 70449, 74315, 74317, 74319, 74321). A Tungos-dűlőnek gyakorlatilag teljes egészén lelőhely-együttes található.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

317. Mérk, Verpesz

(KÖH 74113)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2010. április 8-án helyszíni szemlét végeztünk a Nagyecsed–Mérk–Tiborszállás között tervezett szennyvízvezeték nyomvonalán. Mérk település É-i végén a főút K-i oldalán, az erdő sarkánál egy szántó húzódik. Itt találtuk a lelőhelyet, mely egy ÉNy–DK irányú, 100×200 m kiterjedésű késő bronzkori településnyom. Északi végét K-ről egy nádassal benőtt mélyedés határolja.

Munkatárs: Toldi Zoltán régész (JAM).

PINTYE GÁBOR

318. Mindszent határa

(Csongrád megye) Ő, Sza, Á, Kö

A Nabucco gázvezeték Csongrád és Bács-Kiskun megyét érintő nyomvonalszakaszára készítendő örökségvédelmi hatástanulmányhoz kapcsolódó terepbejárásokat 2009. december 7. és 2010. május 25. között végeztük. A beruházás a két megye területén áthaladva összesen 23 település közigazgatási területén valósul majd meg, a tervezett 177 km hosszú nyomvonal mindkét oldalát 100-100 m szélességben vizsgáltuk. A terepi felderítés időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét (kb. 21%-át) már sűrű vetés borította, nagyjából hasonló arányban (kb. 19%) fordult elő erdő, rét, legelő, ill. gazzal fedett terület, melyeken szintén nem lehetett